

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/56/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3210202201
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emília Zimová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3210202201.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Emílie Zimovej a členiek JUDr. Gabriely Janákovovej a JUDr. Eriky Zajacovej v právnej veci žalobcu: PKZ Slovakia, spol. s r. o., IČO: 31 644 988, Trenčianska 1279, Púchov, zastúpeného JUDr. Stanislavom Rojkom, advokátom so sídlom v Považskej Bystrici, Železničná 90/12 proti žalovanej: O. W., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX T. XX, zastúpená JUDr. Tomášom Kozovským, advokátom so sídlom v Bratislave, Björnsonova 8, o určení neúčinnosti dohody o vyporiadaní BSM, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Bánovce nad Bebravou zo dňa 20. decembra 2012, č.k. 5C/75/2010-154, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd určil, že dohoda o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, uzatvorená medzi žalovanou Katarínou W., rod. W., nar. XX.XX.XXXX a jej manželom G.. N. W., rod. W., nar. XX.XX.XXXX, v časti týkajúcej sa nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území T., obec T., okres W. A. W., a to parciel registra "C" parcela č. XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 246 m², parc. č. XX - záhrady o výmere 960 m², parc. č. XX - záhrady o výmere 613 m², parc. č. XX - záhrady o výmere 715 m², parc. č. XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 23 m², parc. č. XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 479 m², parc. č. XX - záhrady o výmere 670 m², stavby súp. č. XX na parc. č. XX - rodinný dom a stavby súp. č. XX na prac. č. XX - dom, zapísaných na LV č. XX, ktorej vklad bol povolený Správou katastra Bánovce nad Bebravou dňa 02.08.2007 pod Q., je odporovateľným právnym úkonom, ktorý je voči žalobcovi právne neúčinný. O trovách konania nerozhodol s tým, že o nich rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. V rozhodnutí konštatoval, že žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd určil, že dohoda o vyporiadaní BSM zo dňa 02.08.2007 uzatvorená medzi žalovanou a G.. N. W., týkajúca sa nehnuteľností zapísaných na LV č. XX v k.ú. T., je odporovateľným právnym úkonom, ktorý je voči nemu neúčinný. Po vykonanom dokazovaní súd prvého stupňa dospel k záveru, že žaloba je dôvodná. Konštatoval, že aktívna legitímácia žalobcu a pasívna legitímácia žalovanej v konaní bola nesporná, keď predmetom žaloby bola odporovateľnosť právneho úkonu - dohoda o vyporiadaní BSM, ktorú uzatvorila žalovaná so svojím manželom, ktorý bol dlžníkom žalobcu. Žaloba bola podaná včas, pričom tento záver vyslovil už Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd v uznesení č.k. 17Co/279/2011-130 zo dňa 31.07.2012, ktorým právnym názorom je súd prvého stupňa viazaný. Z vykonaného dokazovania mal za jednoznačne preukázané, že žalobca je veriteľom dlžníka G.. N. W., keď voči tomuto má vymáhateľnú pohľadávku viac ako 131.992 Eur, ktorá mu bola priznaná rozhodnutím súdu, ktoré je právoplatné a vykonateľné, pričom existencia tohto rozhodnutia nie je ani podmienkou odporovateľnosti. Žalovaná a G.. N. W. sú manželia, ich bezpodielové spoluvlastníctvo bolo zákonným spôsobom zrušené a následne došlo k jeho vyporiadaniu dohodou. K vyporiadaniu došlo krátko po tom, čo bol manžel žalovanej zaviazaný zaplatiť žalobcovi vyššie uvedené sumu s príslušenstvom. Žalovaná s manželom si BSM vyporiadali dohodou takým spôsobom, že

dohoda o vyporiadaní BSM je jednoznačne právnym úkonom, ktorý ukracuje vymáhateľnú pohľadávku žalobcu, pričom z tohto právneho úkonu mala žalovaná prospech. Žalovaná s manželom si vyporiadali uvedenou dohodu iba aktíva - nehnuteľnosti, no žiadne záväzky. Manžel žalovanej mal pritom už v čase vyporiadania záväzky vzniknuté za BSM vo väčšom rozsahu, než majetok, ktorého sa stal výlučným vlastníkom vyporiadaním BSM, keď všetky nehnuteľnosti, ktoré získal, boli predmetom dražby a z výťažku bola iba čiastočne uspokojená spoločnosť Technopol, pričom následne mu nezostal žiaden majetok, iba záväzky v sume približne 16.000.000,- Sk. Žalovaná na druhej strane získala nehnuteľnosti v katastrálnom území T., ktorých hodnota prevyšovala sumu úveru, ktorý bol zabezpečený záložným právom k týmto nehnuteľnostiam. Vzhľadom k uvedenému konštatoval, že dohoda o vyporiadaní BSM je jednoznačne úkonom, ktorý ukracuje aspoň v časti uspokojenie pohľadávky žalobcu a zároveň má žalovaná prospech v tom, že jej zostal majetok v hodnote vyššej než záväzky a jej manželovi záväzky, ktoré zjavne prevyšovali hodnotu majetku získaného manželom žalovanej z BSM. Dohoda bola uzavretá medzi osobami blízkymi, pričom žalovaná nepreukázala, že ani pri náležitej starostlivosti nemohla poznať úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa. Tvrdeniam žalovanej, že manžel ju nikdy nezaťahoval do svojich obchodných záležitostí, že ona nemá žiadnu relevantnú vedomosť o jeho pracovných a obchodných aktivitách a že o dlhoch manžela z podnikania nevedela, súd neuveril, keď jej tvrdenia neboli ničím preukázané, naopak, viaceré sa ukázali byť nepravdivé. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že minimálne o časti dlhov manžela vedela, keďže na ich úhradu si brali úvery, ktorých splatenie bolo zabezpečované nehnuteľnosťami v BSM žalovanej a jej manžela, pričom takýto právny úkon musela uzatvárať aj ona sama. Žalovaná bola taktiež ručiteľkou za splatenie dlhu v podstatne vyššej výške, než má jej manžel voči žalobcovi a je nanajvýš nepravdepodobné, že by vedela iba o niektorých dlhoch manžela a o iných nie, za niektoré by pritom aj ručila a brala si úver na ich splatenie a zabezpečovala splatenie úveru záložným právom k rodinnému domu, pričom o inom by nevedela. Pokiaľ o dlhu manžela voči žalobcovi skutočne nevedela, podľa názoru súdu to ako zamestnanec spoločnosti jej manžela, ako jeho manželka a pri súčasnej vedomosti o iných dlhoch pri náležitej starostlivosti vedieť mohla a mala a zároveň tak mohla potom poznať úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa. Žalovaná mala v tomto konaní dôkazné bremeno preukazovania toho, že ani pri náležitej starostlivosti nemohla poznať úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa; dôkazné bremeno však neunesla a uvedené nepreukázala. Z uvedených dôvodov považoval súd žalobu za dôvodnú a v celom rozsahu jej vyhovel. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 42a ods. 1, ods. 2, § 42b ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. O trovách konania v súlade s ust. § 151 ods. 3 O.s.p. nerozhodol s tým, že o nich rozhodne do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Proti rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie žalovaná prostredníctvom právneho zástupcu, ktorá žiadala, aby odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu zmenil tak, že žalobu ako nedôvodnú zamietne. Ako odvolací dôvod uviedla, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a zároveň jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, resp. konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Uviedla, že dohoda o vyporiadaní BSM je dvojstranným právnym úkonom, ktorý vzniká dvoma vzájomnými a obsahovo zhodnými prejavmi vôle. Od samotného vzniku treba oddeliť účinnosť dohody. Ak aj príslušný predpis (Katastrálny zákon) ustanovuje, že práva k nehnuteľnostiam zo zmlúv sa do katastra zapisujú vkladom a právne účinky vkladu vznikajú na základe právoplatného rozhodnutia správy o jeho povolení, samotné obligačné právne účinky zmluvy/dohody nastávajú bez ohľadu na rozhodnutie príslušného orgánu. Právoplatným rozhodnutím o povolení vkladu nastávajú len vecnoprávne účinky právneho úkonu. Z vyššie uvedeného vyplýva, že okamihom uzavretia zmluvy/dohody, ktorá sa týka nehnuteľností, nastávajú obligačné právne účinky, t.j. nárok nadobúdateľa na prevod vlastníckeho práva (prípadne iný nárok) a nárok scudzovateľa na zaplatenie kúpnej ceny (prípadne iný nárok), t.j. dohoda je právne účinná. Z toho dôvodu považuje rozhodnutie prvostupňového súdu za nesprávne a okrem toho s takými následkami, s ktorými nepočíta ani Občiansky zákonník, pretože, ak by sa lehota na podanie odporovacej žaloby mala počítať od účinnosti vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, znamenalo by to neprimerané predĺženie lehoty na jej podanie, pričom zároveň by došlo k rozporu s dikciou iného ustanovenia Občianskeho zákonníka, a to § 47 ods. 2. Ďalej zopakovala, že o záväzku svojho manžela voči žalobcovi nevedela a z tohto dôvodu ani nemohla vedieť o údajnom úmysle svojho manžela, ktorý však popiera, ukrátiť svojho veriteľa - žalobcu. Dohoda o vyporiadaní BSM bola len logickým následkom zrušenia spoločného bezpodielového spoluvlastníctva manželov a žalovaná ju považuje za právne účinnú. Vzhľadom na tieto skutočnosti mala za to, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil.

Žalobca prostredníctvom právneho zástupcu v písomnom vyjadrení k odvolaniu žiadal rozsudok prvostupňového súdu ako vecne správny potvrdiť. Poukázal na to, že otázkou začiatku plynutia prekluzívnej lehoty sa už zaoberal odvolací súd vo svojom predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí, kde vyslovil právny názor, že trojročná lehota pre uplatnenie práva odporovať právnym úkonom dlžníka začína plynúť nasledujúcim dňom po dni, ku ktorému vznikli účinky vkladu do katastra. K druhej námietke žalovanej, že nemohla vedieť o údajnom úmysle jej manžela a že jej tento nebol známy, uviedol, že prvostupňový súd sa s touto námietkou vysporiadal a tiež pre právne posúdenie je rozhodujúce, že išlo o úkon medzi osobami blízkymi.

Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a zistil, že rozsudok okresného súdu je potrebné podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdiť. Vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého nie je potrebné nariaďovať pojednávanie odvolacieho súdu.

Odvolanie proti rozsudku možno v zmysle ust. § 205 ods. 2 O.s.p. odôvodniť len okolnosťami, uvedenými pod písmenami a/ až f/ citovaného zákonného ustanovenia.

Žalovaná vo svojom odvolaní uvádza, že podáva odvolanie z dôvodu, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a zároveň jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, resp. konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, t.j. odvolacie dôvody podľa § 205 ods. 2 písm. d/, f/ a písmeno b/ O.s.p.

Pokiaľ ide o odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. b/ O.s.p. (konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci), takouto vadou sa rozumie také porušenie procesných predpisov, ktoré mohlo mať vplyv na výrok napadnutého rozhodnutia. Ide predovšetkým o porušenie procesných práv účastníka, ktoré nemožno podradiť pod § 221 ods. 1 O.s.p., ale ich dôsledok sa mohol prejavíť vo výsledku konania formulovanom vo výroku súdneho rozhodnutia vo veci samej.

V prejednávanej veci žalovaná tento uplatnený odvolací dôvod v odvolaní žiadnym spôsobom nekonkretizuje a v tomto smere prvostupňovému súdu nevytýka žiadne pochybenie. Ani odvolací súd po preskúmaní rozhodnutia prvostupňového súdu nezistil, že by konanie malo takú vadu, ktorá by odôvodňovala použitie tohto odvolacieho dôvodu, preto opodstatnenosť uplatneného odvolacieho dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. b/ O.s.p. nebola daná.

Pokiaľ ide o ďalší uplatnený dôvod, podstata odvolacieho dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p. spočíva predovšetkým v nesprávnom postupe súdu prvého stupňa pri hodnotení výsledkov dokazovania. Dôsledkom toho je, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplývajú, alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne, že neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané alebo vyplývajú z prednesov účastníkov. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov.

Dôvod na odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. (rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci) je daný v prípade mylnej aplikácie právnej normy na zistený skutkový stav alebo použitie právnej normy, ktorú na skutkový stav vôbec nemožno použiť.

Žalovaná v odvolaní uplatňujúc uvedené odvolacie dôvody vychádza z odlišných skutkových záverov než prvostupňový súd a robí z vykonaných dôkazov vlastné skutkové závery. Tvrdí, že o záväzku svojho manžela voči žalobcovi nevedela a z tohto dôvodu ani nemohla vedieť o údajnom úmysle svojho manžela ukrátiť svojho veriteľa - žalobcu a že dohoda o vypořádání BSM bola len logickým následkom zrušenia spoločného bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Ďalej namieta nesprávne právne posúdenie začatia plynutia 3-ročnej prekluzívnej lehoty pre uplatnenie práva odporovať právnym úkonom dlžníka,

keď vyslovuje názor, že táto lehota začala plynúť od podpisu dohody o vyporiadaní BSM, kedy nastali obliagačnoprávne účinky tejto dohody.

Odvolačný súd po preskúmaní nezistil opodstatnenosť uplatnených odvolacích dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. d/ a f/ O.s.p. Zistil, že súd prvého stupňa skutkovo aj právne vec správne posúdil, keď správne poukázal na to, že v danej veci, kde sa jedná o odporovateľnosť právneho úkonu, ku ktorému došlo medzi dlžníkom a osobou jemu blízkou zákon úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa i vedomosť blízkej osoby o existencii tohto úmyslu predpokladá. V takomto prípade osoba blízka dlžníkovi sa môže podľa ust. § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka ubrániť odporovacej žalobe, len ak preukáže, že o dlžníkovom úmysle skrátiteľ odporovateľným právnym úkonom veriteľa nevedela ani nemohla vedieť, napriek tomu, že vyvinula náležitú starostlivosť na poznanie tohto dlžníkovho úmyslu. Úspešná obrana žalovanej dlžníkovi blízkej osobe podľa ust. § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka teda spočíva nielen v jej tvrdení, že o úmysle dlžníka skrátiteľ odporovaným právnym úkonom veriteľa nevedela a ani nemohla vedieť, ale hlavne v preukázaní toho, že o tomto úmysle nevedela a ani nemohla vedieť, hoci vyvinula „náležitú starostlivosť“ k poznaniu tohto úmyslu dlžníka. Ak sa jej to ani pri vynaložení „náležitej starostlivosti“ nepodarilo, potom sa môže v zmysle ust. § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka ubrániť odporovacej žalobe. Pokiaľ sa blízkej osobe dôkaz v tomto smere nepodaril, prípadne by v tomto smere existovala pochybnosť, bude odporovacia žaloba veriteľa voči nej úspešná. Žalovaná dôkazné bremeno v tomto smere neunesla. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že minimálne o časti dlhov manžela vedela, pretože si na ich splácanie spolu s manželom brali úvery, ktorých splatenie bolo zabezpečené nehnuteľnosťami v bezpodielovom spoluvlastníctve, pričom takýto právny úkon uzatvárala aj samotná žalovaná a bola tiež ručiteľkou za splatenie dlhu a zabezpečovala splatenie úverov záložným právom k rodinnému domu. Záver prvostupňového súdu, že žalovaná v tomto konaní neunesla dôkazné bremeno toho, že ani pri náležitej starostlivosti nemohla poznať úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa, preto bol správny.

Pokiaľ sa jedná o ďalšiu odvoláciu námietku žalovanej, týkajúcu sa začiatku plynutia 3-ročnej prekluzívnej lehoty pre uplatnenie práva odporovať právnym úkonom, k tejto otázke sa vyjadril odvolací súd už vo svojom predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí zo dňa 31. júla 2012, č.k. 17Co/279/2011-130, kde v súlade s ustálenou právnou praxou (viď napríklad rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 18.07.2000 sp.zn. 31Cdo 619/2000, rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 31.08.2010 sp.zn. 30Cdo 531/2009) vyslovil, že u právnych úkonov, na ktorých základe práva vznikajú vkladom do katastra nehnuteľností, možno v zmysle ust. § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka považovať len taký právny úkon, na ktorého základe bolo vloženie práva do katastra nehnuteľností. 3-ročná lehota pre uplatnenie práva odporovať právnym úkonom dlžníka preto v tomto prípade začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, ku ktorému vznikli účinky vkladu práva do katastra nehnuteľností. Súd prvého stupňa začiatok plynutia prekluzívnej lehoty posúdil správne, v súlade s vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu, preto ani táto odvolacia námietka žalovanej nebola dôvodná.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu potvrdil, keď nezistil opodstatnenosť uplatnených odvolacích dôvodov.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd nerozhodol, pretože v zmysle ust. § 224 ods. 4 O.s.p. o nich rozhodne súd prvého stupňa.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.